

فضائل حضرت خدیجه علیها السلام

(۱) عقد رسول خدا صلی الله علیه و آله و حضرت خدیجه علیها السلام در آسمانها

خداوند به جبرئیل وحی فرمود که خطبه عقد حبیب محمد صلی الله علیه و آله و همسرش خدیجه علیها السلام را بخوان. پس جبرئیل ایستاد و گفت: سپاس از آن خدایی است که محمد را به نعمتش اکرام داشت و او را از میان خلقش برگزید و از میان آفریدگانش وی را انتخاب نمود... شهادت می‌دهم که معبودی جز خداوند نیست، یکی است و شریکی ندارد، و محمد بنده و رسول اوست. ای گروه فرشتگان مقرب رکوع کننده سجده کننده که تسبیح خداوند می‌گویید، و ای حمله عرش! من به امر پروردگار جهانیان، محمد امین را به تزویج خدیجه امینه صفیّه صدیقّه مرضیه در می‌آورم. پس فرشتگان گفتند: شنیدیم، اطاعت می‌کنیم و شهادت می‌دهیم. در این هنگام خداوند به ایشان وحی فرمود که من شهادت شما را قبول کردم و عبدم را با کنیزم تزویج نمودم.^۱

تعبیر زیبا و شایسته ای که نشانه ی جایگاه پذیرفته شده ی جناب خدیجه سلام الله علیها در درگاه الهی است.

(۲) احترام حضرت خدیجه علیها السلام به شخصیت رسول خدا صلی الله علیه و آله پس از مراسم عقد

وقتی حضرت ابوطالب علیه السلام خطبه عقد رسول خدا صلی الله علیه و آله و حضرت خدیجه علیها السلام را خواند، و مراسم عقد به پایان رسید، پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله قصد کرد به خانه عمویش، حضرت ابوطالب علیه السلام برگردد. در این هنگام آن بانوی گرامی این گونه به آن حضرت خطاب کرد: به خانه خودتان وارد شوید، خانه من خانه شماست، و من کنیز شما هستم.^۲

(۳) چهره زیبای حضرت خدیجه علیها السلام

حضرت مجتبی علیه السلام فرمود: علی بن ابی طالب علیه السلام شبیه ترین مردم به رسول خدا صلی الله علیه و آله بود؛ حسین علیه السلام شبیه ترین مردم به حضرت فاطمه علیها السلام است، و من شبیه ترین مردم به خدیجه کبری علیها السلام می‌باشم.^۳

نقل است که در میان زنان مکه، زیباتر از حضرت خدیجه علیها السلام نبوده است.^۴

(۴) رسول خدا صلی الله علیه و آله، حضرت خدیجه علیها السلام را دوست می‌داشت

در روایت است که رسول خدا صلی الله علیه و آله، حضرت خدیجه علیها السلام را دوست داشت و به وی علاقمند بود.^۵

^۱ - الأنوار فی مولد النبی صلی الله علیه و آله، ص ۳۴۳

^۲ - الخرائج، ج ۱، ص ۱۴۰

^۳ - بحار الأنوار، ج ۲۴، ص ۳۱۶ به نقل از مناقب

^۴ - الأنوار فی مولد النبی صلی الله علیه و آله، ص ۳۴۷

^۵ - بحار الأنوار، ج ۱۶، ص ۷۸

رسول خدا ﷺ فرمود: محبت خدیجه رضی الله عنها روزی من شده است.^۶

۵) حضرت خدیجه رضی الله عنها بعد از ازدواج با رسول خدا ﷺ تمام اموالش را به آن حضرت بخشید

حضرت خدیجه رضی الله عنها بعد از ازدواج با رسول خدا ﷺ، پسر عمیش «ورقه» را خواست و به او دستور داد که تمام اموالش را به رسول خدا ﷺ بدهد و از طرف آن بانو به آن حضرت بگوید که همه ثروت و سرمایه‌ام و تمام عمال و کارگرانی که امر تجارت مرا سامان می‌دادند و تمام آن چیزهایی که به نام من ثبت شده است و در دست من قرار دارد و یا زیر نظر من اداره می‌شود، همه و همه را به محمد رضی الله عنه بخشیدم، و از این پس من و هر آنچه که از آن من بود، به محمد رضی الله عنه تعلق دارد. سپس ورقه در میان جمعیت حاضر در کنار کعبه و بین زمزم و مقام آمد و با صدای بلند فریاد زد: ای مردم عرب! خدیجه شما را به گواهی می‌طلبد. وی خودش، ثروت و سرمایه اش، همه خدمتکارانش و همه ما یملک و چهارپایان و صداق و مهریه و هدایایی که دارد، به محمد رضی الله عنه بخشیده است و اینها را به جهت تعظیم و اکرام محمد رضی الله عنه و نشان دادن علاقه اش به وی انجام داده است، پس بر این گفته‌ها گواه باشید.^۷

۶) غربت حضرت خدیجه رضی الله عنها بعد از ازدواج با رسول خدا ﷺ

حضرت صادق رضی الله عنه فرمود: وقتی حضرت خدیجه رضی الله عنها با رسول خدا ﷺ ازدواج کرد، زن‌های مکه از او کناره گرفته، دوری جستند و دیگر بر او وارد نشده، و به او سلام نمی‌کردند، و هیچ زنی را آزاد نمی‌گذاشتند تا بر او وارد شود... حتی وقتی هنگام ولادت حضرت فاطمه رضی الله عنها فرا رسید، زن‌های قریش و بنی هاشم را فراخواند که بیایید مرا در این هنگام یاری کنید، اما در جواب او گفتند: تو نافرمانی ما کردی و سخن ما را نپذیرفتی، و با محمد رضی الله عنه، یتیم ابوطالب رضی الله عنه، فقیری که مال نداشت ازدواج کردی، ما هم نخواهیم آمد و عهده دار امر تو نخواهیم شد.^۸

۷) امیر المؤمنین رضی الله عنه، نور دیدگان حضرت خدیجه رضی الله عنها بود

بعد از ازدواج رسول خدا ﷺ با حضرت خدیجه رضی الله عنها، آن دو تربیت امیر المؤمنین رضی الله عنه را عهده دار شدند. حضرت خدیجه رضی الله عنها، وی را دوست داشت، او را می‌آراست، لباس فاخر به تنش می‌کرد، با بچه‌های خود همراه می‌کرد و خدمه را همراه با او می‌فرستاد. پس به گونه‌ای شد که مردم می‌گفتند: او، برادر محمد رضی الله عنه، و محبوب‌ترین آفریدگان نزد او، و نور دیدگان خدیجه رضی الله عنها است.^۹

^۶ - عمدة عیون صحاح الأخبار فی مناقب إمام الأبرار، ص ۳۹۳

^۷ - بحار الانوار، ج ۱۶، ص ۷۱

^۸ - امالی صدوق، ص ۵۹۳-۵۹۴

^۹ - غرر الأخبار، ص ۱۱۶-۱۱۷/کنز الفوائد، ج ۱، ص ۲۵۵/اثبات الوصیة، ص ۱۴۴

۸) حضرت خدیجه علیها السلام اولین زنی که به رسول خدا صلی الله علیه و آله ایمان آورد

امیرالمؤمنین علیه السلام نقل می کند که رسول خدا صلی الله علیه و آله به حضرت فاطمه علیها السلام فرمود: مادر تو خدیجه بنت خُوَیَله، اولین نفر از زنان مؤمن به خدا و رسولش می باشد.^{۱۰}

۹) حضرت خدیجه علیها السلام در آغاز اسلام آوردن، با امیرالمؤمنین علیه السلام بیعت کرد

حضرت کاظم علیه السلام درباره آغاز اسلام آوردن حضرت خدیجه علیها السلام فرمود: رسول خدا صلی الله علیه و آله به حضرت خدیجه علیها السلام فرمود: خداوند تو را به حق و حقیقت رهنمون کرد. حال دست خود را روی دست من بگذار و با علی علیه السلام بیعت کن. سپس فرمود: ای خدیجه! این علی، مولای تو و مولای همه مؤمنین، و امام ایشان در بعد از من است. حضرت خدیجه علیها السلام گفت: ای رسول خدا! تصدیق می کنم و بر اساس آنچه فرمودی با علی علیه السلام بیعت می کنم و در پیشگاه خداوند و حضور تو گواهی می دهم.^{۱۱}

۱۰) ایمان حضرت خدیجه علیها السلام به رسول خدا صلی الله علیه و آله و یاری آن حضرت

امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود: روزی رسول خدا صلی الله علیه و آله نزد دیگر زنانش از حضرت خدیجه علیها السلام یاد کرد و سپس گریه نمود. یکی از آن زنان عرض کرد: چه چیز سبب شده است که بر پیرزنی از بنی اسد گریه کنی؟ رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: هنگامی که شما مرا تکذیب می کردید، خدیجه علیها السلام مرا تصدیق نمود؛ آن هنگام که شما کافر بودید، وی به من ایمان آورد؛ در حالی که شما عقیم بودید، وی برای من فرزند آورد.^{۱۲}

جناب ام سلمه می گوید: روزی از خدیجه علیها السلام یاد کردیم و رسول خدا صلی الله علیه و آله گریست و فرمود: و کجا مثل خدیجه پیدا می شود؟ هنگامی که مردم مرا تکذیب می کردند، او مرا تصدیق نمود. مرا در دین خدا یاری نمود، و با مالش به من کمک کرد.^{۱۳}

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: آن گونه که ثروت خدیجه علیها السلام به من سود رساند، هیچ مالی به من سود نرسانید.^{۱۴}

^{۱۰} - بحار الأنوار، ج ۸، ص ۵۴ به نقل از تفسیر فرات کوفی

^{۱۱} - بحار الأنوار، ج ۱۸، ص ۲۳۳ به نقل از طُرف سید بن طاووس

^{۱۲} - بحار الأنوار، ج ۱۶، ص ۸ به نقل از کشف الغمّه

^{۱۳} - بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۱۳۱ به نقل از کشف الغمّه

^{۱۴} - امالی طوسی، ص ۴۶۸

۱۱) نگرانی حضرت خدیجه علیها السلام از آسیب رساندن دشمنان به رسول خدا صلی الله علیه و آله

حضرت صادق علیه السلام فرمود: بی تابمی و غم و اندوه حضرت خدیجه علیها السلام به خاطر رسول خدا صلی الله علیه و آله بود که مبادا به وی آسیبی برسانند.^{۱۵}

۱۲) حضرت خدیجه علیها السلام جایگاه قرار گرفتن انوار امامت

رسول خدا صلی الله علیه و آله به حضرت فاطمه علیها السلام فرمود: همانا بطن مادرت، ظرفی برای (انوار) امامت است.^{۱۶}
حضرت صادق علیه السلام فرمود: رسول خدا صلی الله علیه و آله نزد حضرت خدیجه علیها السلام آمد و به او فرمود: جبرئیل به من بشارت داد که جنین درون شکمت، دختر است و خداوند تبارک و تعالی، نسل من را از او قرار می‌دهد و از نسل او، ائمه این امت را قرار می‌دهد که بعد از اتمام وحی، خلفای الهی در زمین می‌باشند.^{۱۷}

۱۳) حضرت خدیجه علیها السلام از زنان برگزیده الهی

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: خداوند از میان زنان، چهار زن را اختیار نموده است: مریم، آسیه، خدیجه و فاطمه علیهنّ السلام.^{۱۸}

۱۴) حضرت خدیجه علیها السلام از زنانی است که به کمال رسیده اند

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: از میان زنان، جز چهار زن، کسی به مرحله کمال نرسیده است: مریم بنت عمران، آسیه همسر فرعون، خدیجه بنت خویلد و فاطمه علیهنّ السلام.^{۱۹}

۱۵) حضرت خدیجه علیها السلام، صدیقه این امت است

رسول خدا صلی الله علیه و آله به جبرئیل فرمود: خدیجه، صدیقه امت من است.^{۲۰}

۱۶) حضرت خدیجه علیها السلام به مقام رضا و خشنودی از خداوند رسیده است

حضرت صادق علیه السلام فرمود: خداوند ده خصلت را به ده نفر از زنان عالم عطا فرموده است... مقام رضا و خشنودی را به حضرت خدیجه علیها السلام عطا کرده است.^{۲۱}

حقیقتا انسان باید
مقام رضا و
خشنودی را درک
کند تا بتواند
جایگاه حضرت
خدیجه علیها
السلام را دریابد.

^{۱۵} - امالی صدوق، ص ۵۹۳

^{۱۶} - مناقب، ج ۳، ص ۳۳۵

^{۱۷} - دلایل الامامة، ص ۷۷

^{۱۸} - بحار الأنوار، ج ۱۴، ص ۲۰۱ به نقل از خصال

^{۱۹} - تفسیر نور الثقلین، ج ۵، ص ۳۷۷

^{۲۰} - مناقب ابن مغزلی، ص ۲۷۶

^{۲۱} - بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۱۳۴ به نقل از مناقب

۱۷) خداوند و جبرئیل بر حضرت خدیجه علیها السلام می‌کنند

حضرت باقر علیه السلام فرمود: ابوسعید خُدَری گفت: رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: شب معراج هنگام برگشت، گفتم: ای جبرئیل! آیا درخواستی داری؟ عرض کرد: درخواست من آن است که از جانب خداوند و من به خدیجه علیها السلام سلام رسانی.^{۲۲}

روایت شده است که روزی جبرئیل خدمت رسول خدا صلی الله علیه و آله آمد و از حضرت خدیجه علیها السلام پرس و جو کرد و چون او را نیافت، به پیامبر صلی الله علیه و آله گفت: هنگامی که خدیجه علیها السلام آمد، به او بگو: پروردگارش به او سلام می‌رساند.^{۲۳}

۱۸) خداوند هر روز بر فرشتگان بزرگوارش به حضرت خدیجه علیها السلام مباحثات می‌کند

رسول خدا صلی الله علیه و آله به حضرت خدیجه علیها السلام فرمود: ای خدیجه! خداوند عزوجل هر روز چند بار بر فرشتگان بزرگوارش به تو مباحثات می‌کند.^{۲۴}

۱۹) اشتیاق بهشت به حضرت خدیجه علیها السلام

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: بهشت به چهار زن مشتاق است: مریم بنت عمران، آسیه بنت مزاحم، خدیجه بنت خویلد و فاطمه بنت محمد علیهن السلام.^{۲۵}

۲۰) حضرت خدیجه علیها السلام از برترین زنان بهشتی

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: برترین زنان بهشت، چهار نفرند: خدیجه دختر خویلد، فاطمه دختر محمد، مریم دختر عمران و آسیه دختر مزاحم که زن فرعون بوده است.^{۲۶}

۲۱) حضرت خدیجه علیها السلام سرور بانوان اهل بهشت

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: مادر بزرگ حسن و حسین علیهما السلام، خدیجه بنت خویلد علیها السلام، سرور بانوان اهل بهشت است.^{۲۷}

۲۲) حضرت خدیجه علیها السلام از همسران بهشتی رسول خدا صلی الله علیه و آله

روایت شده است که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: خدیجه بنت خویلد، همسر پیامبر صلی الله علیه و آله در دنیا و آخرت است.^{۲۸}

^{۲۲} - بحار الأنوار، ج ۱۶، ص ۷ به نقل از تفسیر عیاشی

^{۲۳} - بحار الأنوار، ج ۱۶، ص ۸ به نقل از كشف الغمّة

^{۲۴} - بحار الأنوار، ج ۱۶، ص ۷۸

^{۲۵} - بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۵۳-۵۴ به نقل از كشف الغمّة

^{۲۶} - بحار الأنوار، ج ۸، ص ۱۷۸ به نقل از خصال

^{۲۷} - عیون المعجزات، ص ۶۱

^{۲۸} - بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۵۳-۵۴

رسول خدا ﷺ در ایام بیماری حضرت خدیجه رضی الله عنها به نزدش آمد و فرمود: آیا می‌دانی که خداوند مرا در بهشت همسر تو، مریم بنت عمران، کُلُّم خواهر موسی و آسیه همسر فرعون قرار داده است؟^{۲۹}

۲۳) جایگاه حضرت خدیجه رضی الله عنها در بهشت

رسول خدا ﷺ فرمود: خداوند عزوجلّ به من امر فرمود که به خدیجه رضی الله عنها به خانه‌ای در بهشت بشارت دهم که مصالحش از زمرّد است و در آن هیچ رنج و سختی نیست.^{۳۰}

۲۴) جایگاه حضرت خدیجه رضی الله عنها در برزخ

حضرت صادق رضی الله عنه فرمود: وقتی حضرت خدیجه رضی الله عنها وفات یافت، حضرت فاطمه رضی الله عنها به رسول خدا ﷺ پناه می‌برد و دور آن حضرت می‌چرخید و از مادرش سراغ می‌گرفت. پس جناب جبرئیل نازل شد و به رسول خدا ﷺ عرض کرد: پروردگارت به تو امر می‌کند که به فاطمه، سلام رسانی و به او بگویی: همانا مادرت در خانه‌ای از جواهر است که دیوارهایش از طلا و ستون‌هایش از یاقوت قرمز ساخته شده است. وی هم نشین آسیه و مریم می‌باشد.^{۳۱}

رسول خدا ﷺ فرمود: به من امر شده است که به خدیجه رضی الله عنها به قصری از جواهر بشارت دهم که در آن، هیچ رنج و سختی نیست.^{۳۲}

رسول خدا ﷺ فرمود: خدیجه رضی الله عنها هم اکنون در قصری است که چهار در به سوی بهشت دارد.^{۳۳}

۲۵) استحباب زیارت خانه حضرت خدیجه رضی الله عنها در مکه

فقهای عظام در کتب فقهی خود می‌نویسد: تشرّف به منزل حضرت خدیجه رضی الله عنها در مکه، مستحبّ است.^{۳۴}

۲۶) صلوات بر حضرت خدیجه رضی الله عنها در کنار صلوات بر دخت گرامیش، حضرت زهرا رضی الله عنها

در صلوات بر حضرت زهرا رضی الله عنها منقول از حضرت عسکری رضی الله عنه، چنین آمده است:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الصِّدِّيقَةِ، فَاطِمَةَ الزَّكِيَّةِ، حَبِيبَةَ حَبِيبِكَ وَ نَبِيِّكَ، وَ أُمَّ أَحِبَّائِكَ وَ أَصْفِيَائِكَ، الَّتِي انْتَجَبْتَهَا وَ فَضَّلْتَهَا وَ اخْتَرْتَهَا عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ.

^{۲۹} - بحار الأنوار، ج ۱۹، ص ۲۰

^{۳۰} - بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۱۳۱ به نقل از كشف الغمّة

^{۳۱} - امالی طوسی، ص ۱۷۵ / بحار الأنوار، ج ۱۶، ص ۱ به نقل از امالی طوسی

^{۳۲} - بحار الأنوار، ج ۱۶، ص ۷ به نقل از كشف الغمّة

^{۳۳} - بحار الأنوار، ج ۲۲، ص ۵۰۹ به نقل از امالی صدوق

^{۳۴} - الدروس الشرعية في فقه الإمامية، ج ۱، ص ۴۶۸ / جواهر الكلام، ج ۲۰، ص ۶۹

اللَّهُمَّ كُنِ الطَّالِبَ لَهَا مِمَّنْ ظَلَمَهَا، وَاسْتَخَفَّ بِحَقِّهَا، وَكُنِ الْقَائِرَ اللَّهُمَّ بِدَمِ أَوْلَادِهَا.
اللَّهُمَّ وَكَمَا جَعَلْتَهَا أُمَّ أَيْمَةَ الْهُدَى، وَحَلِيلَةَ صَاحِبِ اللِّوَاءِ، وَالْكَرِيمَةَ عِنْدَ الْمَلَأِ الْأَعْلَى، فَصَلِّ عَلَيْهَا وَعَلَى أُمَّهَا
خَدِيجَةَ الْكُبْرَى، صَلَاةً تُكْرِمُ بِهَا وَجْهَ أَبِيهَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَتُقَرِّبُ بِهَا أَعْيُنَ ذُرِّيَّتِهَا، وَأَبْلِغُهُمْ عَنِّي فِي
هَذِهِ السَّاعَةِ أَفْضَلَ الشَّجِيَّةِ وَالسَّلَامِ.»^{۳۵}